

ע"פ 528/14 - שאול גולן נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 528/14

לפני: כבוד הנשיא א' גרוניס

המערער: שאול גולן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים
מיום 19.1.2014 בת"פ 5008-07 שניתנה על ידי כבוד
השופט א' גורדון

בשם המערער: עו"ד יעקב קמר

פסק-דין

1. לפני ערעור על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט א' גורדון) מיום 19.1.2014, שלא לפסול עצמו מלדון בת"פ 5008-07.

2. נגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות גניבה בידי מנהל, עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד ועבירת מרמה בנסיבות מחמירות. על פי כתב האישום, המערער, שהינו רואה חשבון, נטל שלא כדין כספים השייכים ל"מרכז שלם", מכון מחקר אקדמי שתחומי עיסוקו הם ארכיאולוגיה והיסטוריה של עם ישראל ומחשבה דמוקרטית. המערער נטל את הכספים, כך נטען, בעת שהועסק כחשב וסמנכ"ל כספים ותפעול של מרכז שלם. ביום 13.6.2012 זיכה בית משפט השלום (כבוד השופט ח' לי-רון) את המערער מהעבירות שיוחסו לו (נימוקי פסק הדין ניתנו ביום

עמוד 1

22.7.2012). על פסק דין זה הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי.

ביום 3.10.2013 ביטל בית המשפט המחוזי (כבוד השופטים י' נועם, ר' וינוגרד וכל' מוסק) את פסק הדין שזיכה את המערער, וקבע כי התיק יוחזר לבית משפט השלום להמשך דיון, שבמסגרתו תוכל המשיבה להגיש את ראיותיה ולמצות את חקירותיה (ראו, ע"פ (מחוזי י-ם) 13004-09-12 מדינת ישראל נ' גולן (3.10.2013)). עוד נאמר בפסק הדין של בית המשפט המחוזי, כי מכיוון שכבוד השופט ח' לי-רן פרש לגמלאות, אזי יהא על השופט שאליו ינותב התיק להכריע כיצד לנהוג בראיות שנגבו עד אותה נקודה. זאת, בהתאם לסעיף 233 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, הקובע כי שופט, שבא תחת שופט קודם שנבצר ממנו לסיים את המשפט, רשאי "לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם לענין, לנהוג בראיות שגבה קודמו כאילו גבה אותן בעצמו או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן".

התיק הוחזר לבית משפט השלום ונקבע לדיון בפני השופט שפסילתו מתבקשת בערעור דנא. בין בעלי הדין הוסכם כי אין צורך בשמיעת כל הראיות מחדש, וכי תישמענה עדויות של שני עדים, ביניהם המערער. בעלי הדין הותרו לבית המשפט להכריע במחלוקת לגבי הצורך בהעדת עד נוסף. על אף הסכמת הצדדים, קבע בית המשפט כי יש צורך בגביית כל הראיות מחדש.

3. בשל החלטה זו, בדבר גביית כל הראיות מחדש, ביקש המערער ביום 2.12.2013 כי בית המשפט יפסול עצמו מלדון בעניינו (להלן - בקשת הפסלות הראשונה). בבקשת פסלות זו, טען המערער כי מהחלטת בית המשפט יש להסיק כי הוא נגוע במשוא פנים נגד המערער. עוד ביסס המערער את טענותיו על המלצת בית המשפט לבעלי הדין להידבר ולבחון את סיומו של ההליך כולו בהסכמה. לטענתו, המלצה זו מעידה על כך שבית המשפט סבור שיש מקום להרשעה, שהרי, כך טוען המערער, סיום ההליך בהסכמה משמעו הסדר טיעון. באותו היום, דחה בית המשפט את בקשת הפסלות הראשונה, מהטעם שטענות המערער אינן מבססות עילת פסלות. בהחלטתו ציין בית המשפט כי למערער זכות להגיש ערעור לבית המשפט העליון בתוך חמישה ימים. יוער, כי לא הוגש ערעור על החלטת בית משפט השלום בבקשת הפסלות הראשונה.

ביום 18.12.2013 התקיים דיון, ובו ביקש המערער בשנית את פסילתו של בית המשפט (להלן - בקשת הפסלות השנייה). גם בקשה זו התבססה על טענותיו של המערער בעניין החלטת השופט בדבר גביית הראיות, ובדבר הצעתו לצדדים על הידברות ביניהם. המשיבה התנגדה לבקשת הפסלות. גם את בקשת הפסלות השנייה דחה בית המשפט מהטעם שאין היא מוסיפה דבר על בקשת הפסלות הראשונה שנדחתה, ושעל דחייתה הייתה אפשרות לערער אך ערעור כזה לא הוגש. אף בהחלטה זו, מיום 18.12.2013, ציין בית המשפט כי למערער זכות להגיש ערעור לבית המשפט העליון, ואולם ערעור אף על החלטה זו לא הוגש.

ביום 19.1.2014 התקיים דיון נוסף בפני בית משפט השלום בעניינו של המערער. באותו דיון נדחתה בקשת פסלות נוספת של המערער (להלן - בקשת הפסלות השלישית). בהחלטתו ציין בית המשפט כי לא השתנה דבר מהותי מאז החלטותיו הקודמות מיום 2.12.2013 ומיום 18.12.2013, וכי המערער אך חזר על טענותיו בבקשות הפסלות הקודמות. אי לכך, ביסס בית המשפט את דחיית בקשת הפסלות השלישית על אותם הנימוקים שעל בסיסם דחה את

בקשות הפסלות הקודמות. בנוסף, ראה בית המשפט לנכון להעיר כי אין זה ראוי להשיג על החלטת ביניים בדבר גביית ראיות במסגרת הליך של בקשת פסלות. כן ציין בית המשפט את העיכובים הניכרים שנגרמים בהליך כתוצאה מבקשות חוזרות ונשנות מסוג זה. על החלטה זו, שדחתה את בקשת הפסלות השלישית, הוגש הערעור דנא.

4. גם בערעור חוזר המערער על טענותיו, כי הוראתו של בית משפט השלום בדבר גביית כל הראיות מחדש, לצד המלצתו לצדדים לבחון את סיום ההליך באמצעות הידברות, מעידות על חשש ממשי למשוא פנים. בנוסף, הודיע המערער כי בכוונתו להגיש תלונה נגד השופט אותו הוא מבקש לפסול. לשיטתו, הגשת התלונה כשלעצמה מקימה עילת פסלות.

5. דין הערעור להידחות. כאמור, קו הטיעון של המערער לא השתנה מאז בקשת הפסלות הראשונה. משלא הוגשו ערעורים על בקשות הפסלות הקודמות, הרי שגם אין מקום לדון בערעור על ההחלטה שדחתה את בקשת הפסלות השלישית, שכן מתן אפשרות להגשת בקשת פסלות נוספת וערעור פסלות בגין אותן עילות תהווה הארכה למעשה של פרק הזמן של חמישה ימים להגשת ערעור פסלות (סעיף 147(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982; ראו, ע"פ 8478/13 רויטמן נ' מדינת ישראל (26.12.2013); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 56-55 (2006) (להלן - מרזל)). גם לגופו של עניין, אין בטענות המערער כדי לבסס עילת פסלות. על החלטת בית משפט השלום בדבר גביית הראיות יוכל המערער להשיג בערעור על פסק הדין, אם יורשע ואם יבחר לערער עליו. כמו כן, הצעת בית המשפט להידבר ולבחון אפשרות להגיע להסדר ממילא אינה מקימה, כשלעצמה, עילת פסלות (מרזל, בעמודים 180-182). באשר לטענת המערער בדבר הגשת התלונה נגד השופט, הלכה היא כי אין בהגשת תלונה כשלעצמה כדי לבסס חשש ממשי למשוא פנים (ראו, למשל, ע"פ 1971/03 בלול נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (20.3.2003); מרזל, בעמודים 224-227).

6. לפיכך, הערעור נדחה מבלי שהמשיבה נדרשה להשיב. נוכח התנהלותו של המערער, החוזר ומגיש בקשות פסלות דומות, עליו לנמק עד ליום 4.2.2014 מדוע לא יישא בהוצאות לטובת אוצר המדינה.

ניתן היום, כ"ה בשבט התשע"ד (26.1.2014).

ה נ ש י א